

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Lacum aperuit & effodit eum, & incidit in foueam quam fecit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

bialiter, *Supro* *est* *in* *vno* *würsts* *schwerlich* *vs* *essen*. Igitur & consilia
 & periculose incipiunt imprudentes Auen operari, hoc est, quod partum
 dolorem: & multo labore sudoreq; inceptum conatur tueri, hoc est, quod
 capiunt laborem. Quare optime docet malum ceptum ante consilium peccatis
 & stultitia debetur his calumniatoribus impijs, tam factum ante consilium
 q; consilium post factum, ut cum peruersis, omnia sint peruersa. Verum hoc
 conceptum laboris intelligamus simul fieri cum partu doloris. Sic enim loquitur
 impij calumniatores, dum aggre diunt malum suum: Agamus ubi factum fuerit,
 rit, erit, quod respondebitur, aut quo defendetur. Sicut Iudai Math. ultimus
 quando custodibus pecunia corruptis, ne Christi resurrectionis veritas reuelaretur,
 laretur, dixerunt: Et si hoc auditum fuerit a praeside, nos ei suadebimus, & seruamus
 ros uos faciemus. Vide, ut ibi concipiant laborem, dum onerant se futuris
 niendis malitia patrocinijs. Ita hic Absalom & sui parturiunt audacter Auen
 suam, quo aut consilio eam tueantur, nondum parturiunt, sed concipiunt futu-
 cientes. Sicut Prouerb. xiiij. dicitur: Sapiens timet & declinat a malo, stultus
 transibit, & confidit. Quid autem ex eo conceptu pariant sequitur:
 Et peperit iniquitatem, Quod hebraice mendacium falsum & inane dicitur.
 Quod ad propositum, optime quadrat: talia enim sunt consilia, defensiones,
 & excusationes impiorum post factum scelus, merx scilicet & frigida tergiversationes,
 uersationes, mendaces illusiones, & uanae deceptiones, quibus se adornant,
 populo suadeant, & oppressum foedat. Deinde uani & irri conatus, pro sua
 temeritate stabilienda, in quibus omnibus multum laboris & operae perdit,
 & omnia tandem frustra tentat: ut haec etiam nostri seculi, exemplis uideamus,
 contingere. Hoc autem loco, magis falsum & uanum intelligimus partum, q; *est*
 iniquum uel mendacem: loquitur enim de uano conatu & irrito consilio, quo
 deceptus falsusq; Absalom, quando, collecto Israele toto, Dauid quarebat
 perdere, ibi enim consilium suum, & partus adeo euauerunt, & in irritum
 ierunt, ut & super caput ipsius ceciderint, & quod in Dauid moliebatur, ipsum
 contereret, ut sequitur.

Lacum aperuit & effodit eum, & incidit in foueam quam fecit.

Allegorissat propheta, quo, ut supra docuimus, simul & rerum quandam
 allegoriam ostedit. Quemadmodum crux Christi, est uita allegorica, apparet
 occidere dum uiuificat. Ita hic Absalom, lacum aperuit & effodit, ut Dauid in
 eum urgeret ignarus q; hoc ipso Dauid liberaret, & sese perderet. Tangit autem
 illud, quod Absalom cogitauit multitudine fretus, Dauid ut unum & solū
 quem illi parauit, & effodit. Sed ecce, hoc ipsum contigit ei, qui derelictus ab
 omnibus, solus in quercu pendens conuulsus est, & proiectus in foueam gran-
 dem in saltu, comportato super eam acervo lapidum magno nimis, ut scribitur,
 tur. ij. Regum. xvij. Haec est fouea illa, quam hic recitat, & in allegoriam tra-
 hit: Non enim Absalom eam foueam Dauid pararat, sed mortem, quam pas-
 sus est ipse, illi intentabat. Ita & usu humano dicitur, nobis paratum fuisse ma-
 lum, in quod ceciderit imprudens aduersarius noster, etiam si tale quid, ille non
 pararit. Quare puerbialis est hic uersus, & gnomae uulgaris, sicut illa: Lex non
 est a quior ulla, q; necis artifices arte perire sua.

Dicitur

Apparet
 crux Christi
 occidere dum
 uiuificat.

Quod is in tentatur, uenturum in calumniatores ipsos. Simul in terrorem calu-
niantibus & persecutoribus, quorum nimia presumptio & securitas est deter-
renda, & illorum infirmitas corroboranda.

Vide autem, quod exprimat ardorem & anhelantem furorem impiorum, quod non
simpliciter dixit, lacum fecit, sicut infra dicit, foueam quam fecit, sed lacum ape-
ruit & effodit, q. d. illud Proverb. j. Pedes eorum festinant, ut effundant san-
guinem. Ita sunt negotiosi & operosi in parando & fodiendo lacu, Nihil non
tentant, omnia explorant, non contenti quod aperiunt, effodiunt, etiam profun-
dum faciunt, ut quanto citius & profundissime perdant innocentem. Sic ludaei
tamen simplici mortis genere contenti fuerunt, sed uelut profundissimam fo-
ueam effodientes ignominiosissimam crucis mortem procurarunt. Ita omnis
calumniator non habet satis perdidisse quanto citius proximum suum, nisi, quan-
tum potest, turpissime perdat. Hanc ignominiam mortis per effossione para-
ti lacu indicat, quia tanto a luce & spe reparandi longior est, quo profundius
immergitur. Nullus enim impius tam stultus est, qui uelit uideri innocentem
sine causa perdidisse, immo quo est malignior, eo magis quare uideri iustissimam
causa agere, & illum turpissima causa perdi. Ideo effodere illi necesse est la-
cum iam paratum & apertum. Et tamen foueam sibi nec aperuisse nec effodisse,
se, sed fecisse dicitur, quia nec mortem nec ignominiam suam quaesuit, incidit
potius imprudens.

Iternu hic solocismus est. Incidit in foueam, fecit. Vbi nostri addunt, quam
ego autem, quia, ut supra. Et quod, aperuit nos habemus parauit dicitur in heb-
raea, quia utrobique intelligit, lacus prius paratus est effossus, contra om-
nium sensum, quia id quod dictum est intelligi uoluit.

Conuertetur dolor eius in caput eius, & in uerticem ipsius iniqui-
tas eius descendet.

Non est hic Auen, sed amal, quod laborem proprie non dolorem significa-
re diximus. Conuertetur (inquit) labor eius in caput eius. Et iniquitas, uoca-
bulum est quod nondum habuimus, scilicet ~~u~~ hiamas, quod proprie signifi-
cat rapacitatem, uiolentiam, seu iniuriam quae ui irrogatur, tyrandem, quo modo
Accipitres rapiunt auiculas. Nam ab hoc nomine accipitrem nocturnum uo-
cari dicit Reuchlin a rapiendo, Respicit autem ad illud, quod in principio di-
xit. Ne quando rapiat sicut leo animam meam. Parauerat enim Absalom, col-
lecto omni populo, ui rapere & uorare Dauid, & ipse raptus ac deuoratus est
miser. Et ita recidit labor, & studiu eius, in caput eius. Videturque idem esse sen-
sus cum uersu praecedente, cuius allegoriam apertis uerbis explicat, nisi in hoc
differat ab illo, quod praecedente uersu opus ipsum designatum sit, ipsa scili-
cet mors & perditio, fouea & lacu, expressa. In hoc autem consilium & sapien-
tia, quibus fouea & lacus illi parabatur & effodiebantur. Ut intelligamus de-
um adeo pro calumnia pressis, contra calumniatorum uim, sollicitum esse, ut
& malum quod intendant, & consilium quo nituntur in eos retorqueat, ne de-
ficiamus in spe. Hic est enim diuini iudicij modus incomprehensibilis, quod im-
pios non nisi proprio eorum consilio capit, & in perditionem a se repertam in-
ducit, sic Goliath occidit proprio gladio. Sic Iob, v. Qui dissipat cogitationes
malignorum;

Lacu aperire
& effodere
quid sit.

Deus sollici-
tus pro op-
pressis con-
tra caluma-
niantes;

P